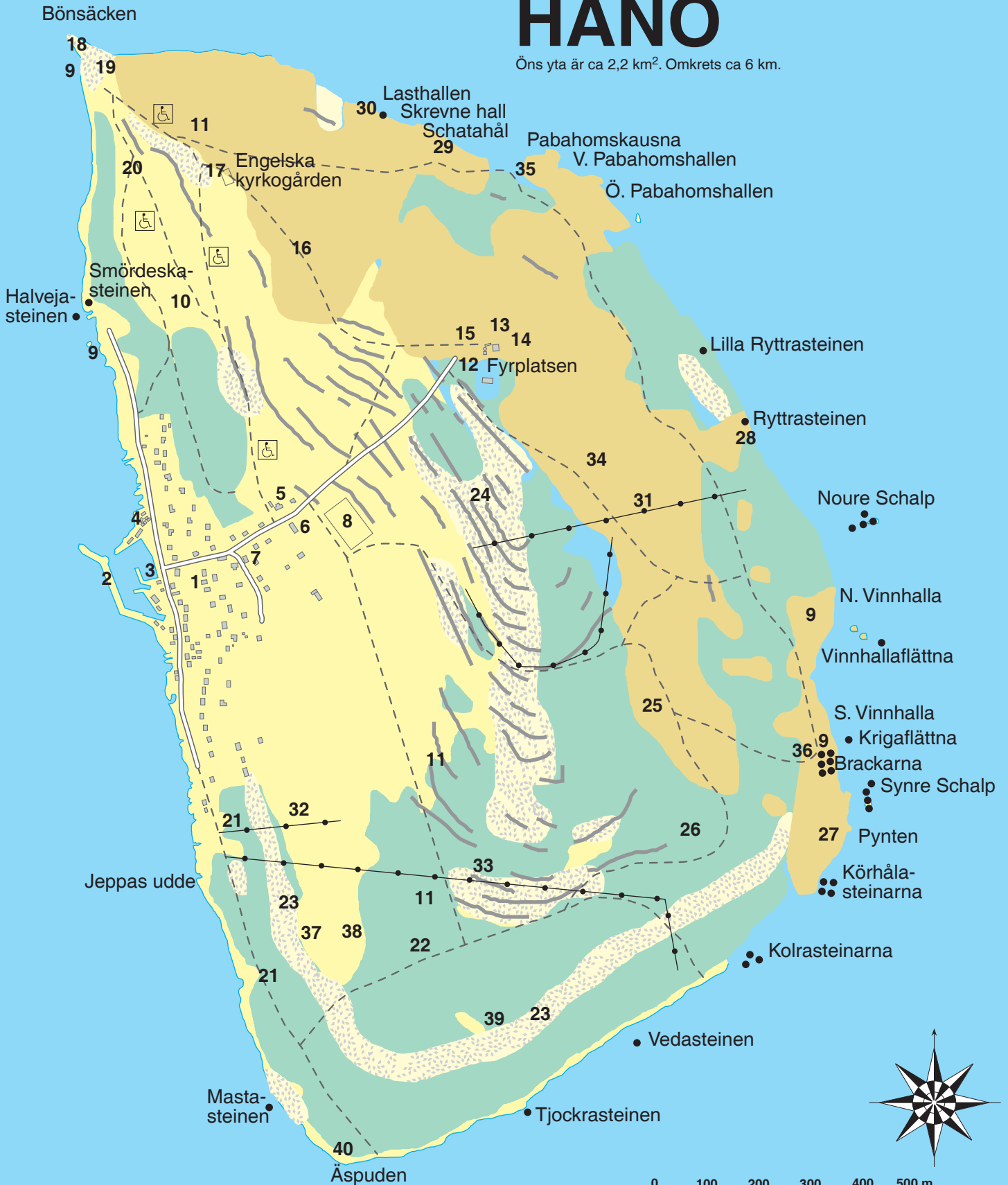

HANÖ

Öns yta är ca 2,2 km². Omkrets ca 6 km.

	Skog och buskmark (Mest avenbok och hagtorn)		Strandvall (Markerar stenstränder av Baltiska issjön)
	Gräs och andra örter		Anlagd väg
	Berg i dagen		Stora namngivna stenar
	Täta stenlager		Delvis rödmarkerad stig
	Gärdsgård		Handikappvänlig stig

1. Fiskeläget. De första åretruntboende flyttade till Hanö på 1830-talet. Flest Hanöbor, nära 300 personer, fanns på Hanö på 1920-talet

2. Hamnen. Anlagd etappvis med början år 1901. Då byggdes två pirar för att skydda de många kåsarna innanför. På 1930-talet ersattes kåsarna med kajplatser.

3. Servicebyggnad

4. Affär och restaurang

5. Vandrarhem. Ombyggda lokaler från den gamla folkskolebyggnaden. Skolan byggdes år 1886. Undervisningen där upphörde år 1974

6. Hembygdsgård. Byggt år 1954.

7. Missionshus. Byggt år 1899.

8. Fotbollsplan

9. Badmöjligheter

10. Tältplats

11. Grillplatser

12. Fyren. Byggt år 1906. Belägen på Fyrkullen, som är 60,2 m hög. Fyren är 16 m hög. Med ett intervall på 13,5 sekunder sveper tre blixtar runt och når ca 43 km ut. Fyren automatiserades år 1980. Även SMHI:s mätutrustning är automatiserad. Första fyren byggdes år 1869 uppe på taket till fyrpersonalens bostad. Fyrpersonalen anvisades då dricksvatten ur en källa belägen vid norra stranden. Senare grävdes två brunnar, kallade Fyrbrunnarna, i svackan öster om Karahalla. Dessa fyrbrunnar finns fortfarande kvar men slutade användas för mycket länge sedan. Nu finns kommunalt dricksvatten. Personalbostäderna var fyrmästarbostaden nära intill fyren och fyrvaktarbostaden söder därom. Fyrvaktarbostaden har nu turistlägenheter. Fyrkullens gamla namn är Orbet. Forskare uppger att namnet betyder plats för varningseldar. Fler sådana platser fanns förr längs Blekingekusten för att varna under orostider.

13. Draken. Ormliknande figur på en bergssida. Den har uppstått genom att gnejs, som varit insluten i graniten vittrat bort. Stort parti gnejs inneslutet i granit finns på Västra Pabahomshallen.

14. Rövrakulna (grotta). Sjörovare fanns i västra Blekinges skärgård redan på 1400-talet enligt skriftlig källa. Kanske ett samband. Vid ingången till Rövrakulna ligger två stora rödmarkerade stenar. De utgör Hanös största förekomst av gnejs, Blekinges landskapssten.

15. Isräfflor. På berghällen ca 50 m nordväst om fyren (nära intill en kvartsgång) finns tydliga repor i berget. De bildades under istiden, när stenar under isen pressades mot berget

16. Karahalla. Hanös näst högsta berg. Platsen för många valborgsmässaöldar. Här finns ett kärr där strandpaddan leker runt första maj om vatten finns i kärret.

17. Engelska kyrkogården. Där vilar femton till namnet kända engelska sjömän. De ingick i besättningen på den stora engelska eskader, som åren 1810-1812 hade sin bas vid Hanö. England var då i krig mot Frankrike under kejsar Napoleon. Eskaderns uppgift var att skydda handelsfartyg, som seglade mellan Östersjöhamnar och engelska hamnar.

18. Bönsäcken. Udde bestående av slipade stenar (klapper) av varierande storlek. Ändrar form och riktning genom inverkan av vågor och strömmar. Stenarna utgörs till stor del av granit, men också av gnejs, flinta (ofta med tunn vit kalkstensyta), diabas, kvarts, kalksten och olika porfyrer.

19. Sektorsfyr. Visar i olika sektorer rött, grönt och vitt. Två blixtar inom sex sekunder

20. Signalkanoner från fyrskepp vid Falsterbo. Avfyrades vid dålig sikt.

21. Tomtningar. Svårdaterade husgrunder efter enkla hus använda av fiskare under sommarhalvåret. Det södra området med tomtningar heter Snuggeboda. (Tomtningar är mycket vanliga i Blekinges skärgård.)

22. Körvägen. Gammal timmerväg från 1890-talets omfattande skogsavverkning av ett danskt bolag.

23. Littorinavallen. Bildad av Littorinahavet för 7000-3000 år sedan. Vallens nivå är 6-7m över nuvarande havsytan. Littorina är ett släkte av strandsnäckor, som då var vanliga i östersjöbäckenet.

24. Pengaskärvet. Våldig strandvall från Baltiska issjöns tid för ca 13000-10000 år sedan. Namnet kommer ur gamla uppgifter om ett upphittat lerkärl innehållande penningar. (I Blekingeskärgården har hittats många guld- och silverskatter).

25. Rävshallarna. Berg med stora klippblock. Namnet antyder att här en gång funnits rävar.

26. Gamla och Nya kar. Gåttfulla nedsänkningar i marken belägna ca 30 m från varandra. Det största, Gamla kar, är 7 m långt och 3 m brett. Dess djup är ca 2 meter. Nya Kar är nästan runt med en diameter på ca 3 meter. Dess djup är 1,7 m. Hålorna har tolkats som snapphanenästen. Geologer tror på sättningar i marken, s. k. doliner, vilka förekommer i kalkrik mark på Listershuvud.

27. Pynten. Ca 100 m långt bergsparti med kvartsgångar både i norra och södra delen. På Pyntens norra del finns en svacka i berget, som ofta varit ett gömsle för jägare. Slutningen därifrån mot havet kallas Branta hallen.

28. Ryttrasteinen. Stor sten, ca 4 meter hög, med små så kallade jättegrytor på den svårnådda toppen ("spår av människa och häst") Små men tydliga jättegrytor finns på Pynten innanför Kórhålasteinarna. Två av dem har en diameter på 40 cm och ett djup av ca 20 cm. De har bildats av stenar som låg mot berget. Inlandsisens smältvatten fick dem i en slipande rörelse.

29. Schata håll. Ca en meter bred och trettio meter lång diabasgång. Sådana gångar av varierande storlek är vanliga i Blekinge. De har alla en nord-sydlig riktning. De svarta stenblocken i Hanös västra vågbrytare är diabas från ett stort stenbrott på Sternö i Karlshamn.

30. Lasthallen. Stor flat häll vid strandkanten. Vattendjupet på dess utsida är tillräckligt för mindre båtar. I några fall användes denna tilläggsplats innan den nuvarande hamnen byggdes. Lasthallen lär en gång ha varit förlängd med en brygga.

31. Ryttragäret

32. Första gäret

33. Andra gäret.

Dessa tre gårdsgårdar är från ett s. k. laga skifte mellan tre markägare, år 1849-1852. Även andra gårdsgårdar finns, som kartan visar.

34. Berg i dagen. Berget utgörs av granit. Färgen är rödgrå, men något rödare på vissa ställen. Av granitens tre komponenter kvarts (vit), glimmer (svart) och fältspat (röd) finner man på flera ställen kvarts i gångar och ibland mindre gångar av fältspat.

35. Pabahomskausna. Redan 1766 fick Hanö sin första lots med kås på öns västra sida. Först långt senare tillkom Pabahomskausna på öns norra sida. Fartyg som behövde lots hissade en nationsflagga på främre masten. Lotsarna som hade kontinuerlig utkik från Fyrkullen svarade då genom att ta ner det stora svarta klot med vitt band, vilket var hissat på lotsstängan. Lotsstängan stod på Fyrkullens högsta plats. Lotsverksamheten på Hanö upphörde år 1929.

36. Paddkarna. Kärrets yta är ca 20 kvadratmeter. Det torkar inte ut på sommaren, eftersom där finns ett litet tillflöde av vatten. I Paddkarna leker vanlig padda, strandpadda, mindre vattensalamander och ibland större vattensalamander.

37. Äspudakarna. Längs Littorinavallens östra sida. Kan under vinterhalvåret vara ca 75 meter långt och 30 meter brett. Skridskobana för Hanöbarnen förr.

38. Övre Äspudakarna. Runt, ca 30 meter i diameter. I maj kan vattenytan vara helt täckt av vita blommor, vattenmöja. Här leker ibland salamandrar.

39. Tjockrakarna. Som i de två föregående kärren växer här rikligt med vekeäg.

40. Mistlur. Uppfördes år 1950. Togs ur funktion 1997 men står kvar. Den drevs elektriskt via kabel från fyrplatsen. Sensorer registrerade dålig sikt och startade mistluren. Lika länge fanns en mistlur på Bönsäcken (längst in), vilken var uppförd år 1941. Den mistluren har monterats ned. De båda mistlurarna hade olika ljudkaraktär.